

Ꞗapiya Sën Paulus Kevu Vu Kerisi-yi-alam Vu Kolosi

¹ Sa Paulus sën Anutu ggooin sa raꞖ in bë sa natu Kerisi Yesu yi sinarë lo. Alu hil arid Timoti ² Ꞗevu Ꞗapiya sënë yök vu Kerisi-yi-alam ham sën ham nedo Kolosi aga. Vu he arimin ham sën ham ayomin neya timu vu Kerisi yönon lo. Sa neꞖetag vu hil Amad Anutu in ham bë semu ham begevong ham ayomin gëp revuh.

Anutu Vong Balam Kolosi Ayoj Ya Timu Vu Kerisi

³ Alu kwamin vesa vu hil Mehöböp Yesu Kerisi Ama Anutu in ham neyoh vu buk pin sën alu najom raꞖ in ham lo. ⁴⁻⁶ Yönon, he najom raꞖ in ham rot loꞖ buk sën he hangö ham bengömin bë ham ayomin neya timu vu Kerisi Yesu geham ahëmin neving Kerisi-yi-alam pin lo, rot besën verup gwëbeng. Ham ngo Bengö Nivesa yi gägek anon wirek, loꞖ mëm ham raꞖ ni bë ham rëꞖ medo malamin-tumsën degwata gëp yagek. Bengö Nivesa saga ya meyoh vu nyëg pin, lob nevong balam denesepa loꞖ Kerisi. Lob töꞖ verup vu ham ving, lob ham vong ving besepa loꞖ loꞖ buk sën ham ngo muginsën berak ni bë Anutu yi gägek semusën yönon lo, rot beberup gwëbeng. ⁷ Epapras sën tahu ham loꞖ Bengö Nivesa sënë beham raꞖ ni lo, og yik mehö nivesa balu nehebë loꞖ ti in huk. Kerisi yi hur nivesa yi meneloꞖ yah he bömin benevong yi huk ggëp ham nyëg. ⁸ LoꞖ mëm nër

ham bengömin yom vu he bë Anon Vabuung loḵ vu ham beham ahëmin neving Kerisi-yi-alam.

Paulus Jom Raḵ Bë Anutu Gadu Alam Kolosi

⁹ Epapras nër gägek yom vu he nebë saga, lob mëm alu najom raḵ in ham yoh vu buk pin gehe su nehevuu rë. Gaḵ alu neḵetag vu Anutu bë gevong beham natu alam los kwamin yönon, gAnon Vabuung tateḵin ham kwamin beham jaḵ ngaa pin ni nabë nivesa ma nipaya. In mëm ham jaḵ ngaa pin sën Anutu ahë neving bë hil gevong lo ni. ¹⁰ Nabë sënë, loḵ mëm ham yoh vu bë sepa doḵ Mehöböp yi aggata niröp bemëm kwa vesa in ham. Lob ham rëḵ gwevong ngaa nivesa jaḵ buk pin banon jaḵ, gemëm ham jaḵ Anutu ni gökin rot.

¹¹ Log alu najom raḵ in ham ving bë Anutu mehö niwëëk ala los gayeheng bo niwëëk vu ham rot in ham najom ham ahon beham kwerë maggin pin bebare los kwamin vesa ¹² begweḵo hil Amad arë jaḵ. In vong beham yoh vu bë doḵ na geving yi alam pin behil rëḵ medo doḵ yi Nyëg-rangah-yi. ¹³ Yönon, ḵo hil vër in malakenu niwëëk, getung hil loḵ ya ving Nalu sën ahë ving yi pangsën lo yi alam. ¹⁴ In Anutu Nalu baḵo hil yom ggovek ya bedahun hil ngaa nipaya ya.

Kerisi Yi Aggata Los Yi Huk

¹⁵ Anutu Nalu yik luho Anutu sën hil su ayoh vu bë galë yi rë lo neggëp ti. Yö nedo nyëdahis betu ngaa pin sën Anutu tung agi ala. ¹⁶ Tung ngaa pin vu yaḵek gevu dob. Tung ngaa pin sën nedo hil malad agi, gengaa vahi sën hil su nehalë rë lo. Tung alam-los-bengöj, gegavman, geggev, galam sën denetu ala lo. Yönon, tung ngaa

pin sënë bengaa pin yö tu yi ngaa. ¹⁷ Yö nedo nyëdahis gengaa la su nedo rë, log medo negin ngaa pin sën tung lo medenedo nivesa rak yö niwëëk. ¹⁸ Kerisi-yi-alam pin detu degwa timu log tu hir yusekë. Yi mehö muginsën sën kedi rak yah ggëp bedub lo. Kedi rak in bë yö ti natu ngaa pin ala. ¹⁹ Anutu vongin bë luho Nalu gëp ti, om sën vong yi ngaanon vu yi beggërin ayo los dahis. ²⁰ Anutu vongin bë gevong mamer vu mehönon los ngaa pin sën vu yagek los dob lo, in bë hil los medo jevuh ti. Om sën vong Nalu yam bediik rak kelepeko* loḵ yah hil bed in bë gagek nadiik na.

²¹ Wirek og ham tu alam bemën in Anutu. Ham kwamin nevo ngaa nipaya mu menesepa loḵ, lob saga vong beham los Anutu nelë ham paya. ²² Rëḵ Kerisi diik loḵ yah ham bömin in bë ham los Anutu medo jevuh ti. Vong nebë sënë in bë geḵo ham nah vu yi beham natu alam nimin röp los alam nimin vesa gegagek su gëp vu ham gëp Anutu mala. ²³ Gaḵ ham ayomin na timu vu Kerisi beham bare niwëëk ata. In ngaa ngwë rëḵ geḵo ham kwamin seggi lob tum ham rëḵ gwevu aggata sën ham vong ving niwëëk rak Bengö Nivesa sën ham ngo lo na. Denër Bengö Nivesa sënë ya meyoh vu mehönon pin vu dob, lob sa Paulus setu hur ving menanër ving.

Paulus Loḵ Vu Alam Kolosi

²⁴ Gwëbeng sënë sa haḵo maggin, rëḵ maggin sënë neloḵ vu ham om sa kwag vesa. Log maggin sën sa neḵerë loḵ sa navig agi, og sa neḵerë loḵ yah Kerisi ben. Sa neḵerë in bë doḵ vu Kerisi-yi-alam

pin los dahis, om yik su sengo ti nekerë rë, gaḵ alu Kerisi nekerë loḵ ti.

²⁵ Lob Anutu yö ggooin sa raḵ tu yi alam pin hir hur bevo huk loḵ sa nemaḡ bë sa nanër yi gägek pin vu ham. ²⁶ Gägek sënë yö neggëp vunsën in mehönnon vu nyëḡ pin wirek, beneggëp rot beverup gwëbeng. Rëḵ gwëbeng og töḵ yam rangah vu Kerisi-yi-alam bederaḵ ni ggovek ya. ²⁷ Anutu yö kwa vo bë tateḵin gägek vunsën sënë vu yi alam pin, besir sën yu-ngwë lo deḡaḵ ni geving nabë gägek nivesa rot belos bengö. Gägek vunsën sënë nebë Kerisi nedo ving ham, lob ham nevo kwamin in yi bë geḵo ham nah medo nivesa rot geving yi. ²⁸ Om sën he medo nanër Kerisi yi Bengö Nivesa rangah gehe nalev horek vu mehönnon bë degegin sir nivesa. He netateḵin gägek los kwa nivesa pin vu alam pin in bë gaḵo sir pin denah vu Kerisi medenatu yi alam niröp, gaḵ su demedo dug dug in ngaa ti. ²⁹ Nebë saga, om sën sa nehevong huk böp rot menavimengin, rëḵ Kerisi yö negadu sa menevong niwëëk vu sa.

2

Hil Gevong Geving Niwëëk Genid Dëlin Gägek Kuungsën

¹ Yönon, sa bë ham jaḵ ni nabë sa nehevong huk böp rot in bë sedoḵ vu ham los alam Laodisea galam ngahiseḵë sën su malaj neraḵ sa malag rë lo. ² Sa nehevong huk böp sënë in bë ham bare niwëëk los ahëmin nivesa, gesa nehevongin bë ham ahëmin geving ham, in saga rëḵ naduu ham ahon beham medo jevuh ti. Log sa hevongin bë

ham jak gagek ni los degwa, bejak ni nabë gagek anon. Senër gagek sën netatekin Kerisi vu hil lo. In neggëp vunsën ving Anutu wirek, rëk tøk yam rangah gwëbeng beyoh vu bë gevong kwa nivesa rot vu ham. ³ Yönon, Anutu kwa pin los degwa geyi gagek los kwa böp böp pin neggëp vu Kerisi. ⁴ Senër gagek saga vu ham in bë mehöti su bo bël dok ham betetuhin ham. ⁵ Sa su nado ving ham rë, rëk sa kwag nevo ham rot bevong bë sën sa nado ving ham, lob sa kwag vesa in sën ham nedo revuh ti geham ayomin neya timu vu Kerisi lo.

*Hil Aga Jak Kerisi In Hil Medo Malad-Tumsën
Yönon*

⁶ Ham ko Kerisi Yesu tu ham Mehöböp ggovek ya, om ham bare mena geving yi nabë saga. ⁷ Ham bare niwëek jak yi, nabë sën kele nare niwëek rak dob, genabë sën beggang nedo niwëek rak mudeng lo. He nër Bengö Nivesa vu ham, om ham gwëvong geving niwëek bemëm rëk gadu ham beham bare, lob ham kwamin vesa vu Anutu jak buk. ⁸ Ham gwëgin ham. In rëk mehöti nanër gagek kwa dob yi mu benanër gagek meris vu ham begekuung in ham begërin ham. Alam nebë sënë og denevengwëng rak alam böp wirek hen hir ngaa los ngaa dob sënë yi horek meris aggagga, gesu denevengwëng rak Kerisi rë. ⁹ Yesu og Anutu sogek, log Anutu Anon nedo lok yi beggërin yi los dahis. ¹⁰ Lob ham tu yi alam, om ggërin ham ving nebë saga beham su nerak vu in ngaanon ti rë. In yi yö tu ala bekesuu angër los arëj gengaahur böp böp pin. ¹¹ Lob ham su rah* navimin in bë ham natu Kerisi-yi-alam rë, gak vong bë Kerisi

rah* ham navimin vorot, rëk su rah ham rak nema rë. Gaḱ ham vuu ham ngaa muḱeng ya gewërin ham yah vu Kerisi, lob saga nebë sën rah* ham navimin beham tu yi alam. ¹² Ham ripek bël, lob sënë tahu bë ham diik bedelev ham ya bedub ving yi. Log tahu ving bë ham kwedi rak ggökin, in ham vong ving bë Anutu og mehö niwëek meḱo Yesu vër in bedub benedo mala-tumsën. ¹³ Wirek ham nevong ngaa nipaya aggagga, geham nesepa loḱ ngaa kwa-muḱeng-yi, lob sënë vong beham tu ngaa diiksën-yi in bë malamin nama. Rëḱ ma gAnutu kevoh ham ngaa nipaya ya, om rëḱ gevong behil medo malad-tumsën geving Kerisi. ¹⁴ Horek yi gagek vahi sën nevongin bë dahun hil lo neggëp vu hil, bevong bë hil rëḱ bare gagek, rëḱ ma gAnutu kevoh ya. In sënë nebë sën tul brëm ya gagek sënë vetii kelepeḱo* ving Yesu bepin maya. ¹⁵ Om angër los arëj gengaahur böp böp su arëj neggëp in bë hil nadudeḱ vu sir rë. Gaḱ Yesu kesuu sir rak kelepeḱo* betato rangah rak alam pin malaj bë detu ngaa meris benijwëek masën.

Yiḱ Hil Nebë Sën Hil Adiḱ Ving Kerisi Ggovek Ya

¹⁶ Nebë saga, om nabë mehö la denanër ham in ngaa sën ham newa los nenum lo, gedenanër ham in ham su nesepa loḱ hir buk aggagga sën detung yoh vu ta gekwev gesoda lo rë, og ham su gwëbë nengamin vu sir. ¹⁷ In ngaa nebë sënë og yiḱ ngaa sën rëḱ anon jaḱ vu tamusën lo yi tahusën mu. Gaḱ mëm Kerisi mu mëm yiḱ ngaanon. ¹⁸ Om ham gwëgin ham in alam sën denenër ngaa sën denelë loḱ pesepsën lo. Geham gwëgin ham in alam sën denedudeḱ vu angër lu ngaa lo. In alam nebë

saga og kwaj nevo ngaa dob yi bedenevongin bë degërin ham nah vu sir, geham su gweko nyëvewen nivesa sën Kerisi bë gevong vu ham lo rë. Gaḵ yö devongin bë degeko sir jaḵ mu, ¹⁹ gesu denepiḵ vu Kerisi sën tu hil yud lo rë. Yönon, hil pedus los telitek nevo niwëek yoh vu hil anod geneduu hil ahon. Rëḵ mu hil yud og negin hil anod los dahis nivesa in bë hil ajig benid wëek jaḵ noh vu Anutu kwa. Lob Kerisi yiḵ nebë hil sën Kerisi-yi-alam hil lo yud. ²⁰ Vong bë ham diḵ ving Kerisi, lob ham vuu dob sënë yi ngaa meris meris ya. Rëḵ nebë va sën ham nevong ngaa nebë alam-dob-yi-ë? In ham nesepa loḵ Horek ggökin nebë, ²¹ “Su genajom ngaa sënë; su gegwa ngaa saga; su gwebë nemam jaḵ ngaa sënë!” ²² Horek nebë sënë og nenër raḵ ngaa sën hil aga bemala nama na veröḵ yi lo. In horek nebë sënë og mehönon yö hir gagek mu, gaḵ su ngaanon rë. ²³ Yönon, maḵ hil rëḵ gekuung nabë horek nebë sënë og nivesa los kwa. In gejiin hil bë hil ana soda los raro lu ngaa, gedenenër bë hil ngo dahun hil gehil ngo basap hil navid besu gëgin nivesa rë. Rëḵ ma, gengaa nebë sënë og su yoh vu bë doḵ vu hil yönon rë, in hil ayod maḵ nahën nevu nevu in ngaa nipaya behil nesepa loḵ.

3

Yiḵ Hil Nebë Sën Hil Kedi Raḵ Yah Ving Kerisi

¹ Nabë ham kwedi raḵ yah ving Kerisi, og ham malamin sepa ngaa sën nedo vavunë vu nyëg sën Kerisi tu Mehö-los-bengö menedo Anutu nema vesa lo mu. ² Ham kwamin bo ngaa-vavunë-yi noh vu buk, gaḵ ham su medo mekwamin bo

ngaa-dob-yi. ³ In Kerisi diik lok yah ham bömin lob saga vong bë ham diik ya, rëk ma geham rëk medo malamin-tumsën geving Anutu. ⁴ Lom sën hil kedi jak bemedo malad-tumsën lo, og degwa yö vu Kerisi, om yö rëk natök rangah vu tamusën, lob vu buk saga ham rëk kwedi geving yi beberup los vunek vunek yagek yi.

Hil Natu Mehönon Mewis

⁵ Nebë saga om ham gwevuu ngaa-dob-yi sën neggëp lok ham ayomin lo pin na. Ngaa-dob-yi sagi nebë: Baggëb aggagga pin, ngaa ningöhek sën su yoh vu bë hil gevong rë lo, gengaa nipaya sën hil ayod neggurek in lo, gengaa nipaya sën hil malad anon in lo. In sënë og nebë sën hil nesepa lok anutu-kuungsën. ⁶ Alam sën denevong ngaa nebë agi, og Anutu rëk gevong nipaya nyëvewen dok nah vu sir. ⁷ Wirek ham newa rak alam nebë sënë, beham nevong ngaa pin sënë ving. ⁸ Rëk mu gwëbeng sënë og ham gwevuu ngaa nebë sënë pin na. Ham su gwelë mehönon paya, ham su gwevong paang, ham su ahëmin sengën, ham su nanër pelësën, geham su gwevong nevumin. ⁹ Ham su dah gagek vun genanër gagek kuungsën vu ham. In ham vuu ngaa mugeng ya, beham su nesepa lok yah rë. ¹⁰ Ham tu mehönon mewis rak ggovek ya. Yönon, Anutu semu ham beham tu mehönon mewis rak, lob nevo kwa vu ham yoh vu buk in bë ham rëk nabë yi. ¹¹ Hil atu mewis, om hil su basuh hil nabë: Sirek alam-yu-ngwë gehilek alam Yuda. Genabë, hilek neherah* navid, gesirek su denerah* navij rë. Gehil su nanër alam vahi nabë: Sir sagi og alam bemën, gesir saga og alam dug dug, galam

sënëk detu ngaa meris, galam sagak yö denegin sir. Ma! Gak yik Kerisi nevong balam pin neggëp ti geKerisi nedo loḱ alam pin neggëp ti.

Hil Sepa Doḱ Aggata Sën Hil Ahëd Geving Hil

¹² Anutu ggooin ham rak ggovek ya beham tu yi alam, lob ahë neving ham. Nebë saga, om ham sepa doḱ ngaa nabë sënë: Ham kwamin gevongin alam pin mesemu sir. Ham dahun ham, geham nahubin mehönön geyik maam degevong paya vu ham. ¹³ Ham su ahëmin sengën vu arimin sën Kerisi-yi-alam sir lo pevis rë, gak ham ahëmin geving sir beham najom ham ahon. Lob nabë gagek neggëp vu ham ti in ari vong paya vu yi, og maam gelë ari mu gedahun ari yi nipaya na. In Mehöböp kevoh ham ngaa nipaya ya, om ham gwevong nabë saga vu arimin lo.

¹⁴ Log sën hil ahëd geving hil lo, og sënë kesuu ngaa vahi pin, beneduu ngaa nivesa pin revuh ti. Om ham sepa doḱ ngaa pin sën aga, beham ahëmin geving ham pangsën kesuu ngaa vahi.

¹⁵ Lob Kerisi gevong beham ayomin geto revuh, lob sënë yö gëgin ham rot. In Anutu tahi ham in bë ham natu degwa timu gayomin gëp revuh, geham kwamin vesa vu Anutu noh vu buk. ¹⁶ Lob Kerisi yi gagek napup ham ayomin rot, bemëm ham rëḱ medo nivesa menatu alam los kwamin. Log ham tateḱin gagek vu ham, bebarah ham veröḱ jak. Ham ayomin nivesa vu Anutu megwevong sengii jak arë los gwevong tarot sën neḱo arë rak loḱ ayo peggo lo, geham gwevong raro megweḱo arë jak. ¹⁷ Log ngaa pin sën ham nenër lo gengaa pin sën ham nevong lo, og ham gwevong in geḱo Mehöböp

Yesu arë jak, in yö tatekin aggata, om ham nah vu hil Amad Anutu menanër kwamin vesasën vu yi.

Gagek Rak Maluh Los Venëj Genaluj Lo

¹⁸ Ham avëh, ham gurek reggamin babuj, in Mehöböp nelë sënë bë yohvu.

¹⁹ Log ham maluh! Ham ahëmin geving ham venëmin, beham su bo maggin vu sir.

²⁰ Log ham hurmahen, ham nengamin yes vu amamin lu atamin in ngaa pin, in mëm Mehöböp gelë ham nivesa.

²¹ Log ham sën amaj ham lo, ham su gwevong paya vu nalumin ayoj bahëj sengën jak, in rëk ayoj maggin jak bedegöneng.

Gagek Rak Hur Los Ggev

²² Log ham sën hur lo, ham gwebë nengamin vu ham alamin hir gagek. Ham su gwevong huk jak malaj mu in nabë kwaj vesa in ham. Gaq ham gönengin Mehöböp, geham ayomin na niröp vu huk. ²³ Gengaa pin sën ham gwevong lo, og ham ayomin na timu vu beham gwevong niwëëk. In ham su nevong huk vu mehönnon mu rë, gaq ham nevong vu Mehöböp. ²⁴ Om Mehöböp yö rëk bo doq nah beham gweko nyëvewen sën ggooin rak vu ham lo. In ham tu Mehöböp Kerisi yi hur. ²⁵ Gaq mehö sën nabë gevong paya lo, og rëk geko nyëvewen jak ngaa nipaya sën nevong lo. In hil su ayoh vu bë gevong bAnutu gurek hil babud rë.

4

¹ Log ham sën tu ala menëgin hur lo, ham gw-evong ngaa nivesa los nohvu vu sir niröp. In ham Mehöböp nedo yagek beyi hur ham ving.

Hil Najom Jak Vu Anutu Los Ayod Timu

² Ham najom jak los ayomin timu, geham su nimin tebö. Ham kwamin sepa beham najom jak los kwamin vesa vu Anutu. ³ Log ham najom jak vu Anutu in he geving nabë tatekin aggata vu he, in he nanër yi gagek rangah betatekin Kerisi degwa sën neggëp vunsën wirek rëk mëm tøk yam rangah gwëbeng agi. Yönon, deko sa yam karabus in sa nanër gagek sënë, ⁴ om ham najom jak in sa nabë sa tatekin nivesa begëp rangah noh vu huk sën Anutu vo vu sa lo. ⁵ Ham gwevong ngaa nivesa los kwamin jak alam dahis malaj, log nabë aggata neggëp in bë ham nanër Bengö Nivesa vu sir, og ham su nimin tebö. ⁶ Ham nanër gagek malangeri los nivesa vu sir noh vu buk, log ham kwamin bo sir ti ti nabë denedo nebë va og ham nanër gagek niröp bedok vu sir.

Paulus Vong Tukikus Luho Onesimus Deya

⁷ Tukikus mëm rëk nanër huk sën sa nehevong lo bengö vu ham. Hil arid anon Tukikus. Sahëg neving yi balu nesepa he menehevong Mehöböp yi huk, lob nelok vu sa rot gesu nitebö rë. ⁸ Sa hevong yi yök vu ham rak degwa sënë, in bë ham jak he huk ni, gegevong beham ayomin niwëek jak.

⁹ Lob sa hevong Onesimus yök ving yi. Ham ngo ham alam ti yi yönon, in yi vu Kolosi behil arid anon yi, gehil ahëd neving yi. Lob luho rëk denanër ngaa sën anon rak ggëp agi vu ham.

Paulus Kevu Bë Kwa Nevo Alam Kolosi

¹⁰ Aristarkus yam karabus ving sa, lob kwa nevo ham menenër. GeMarkus sën Barnabas gadë lo kwa nevo ham menenër ving. Sën sa kevu wirek

vu ham lo bë: Nabë nök berup vu ham, og ham gweko yi jak. ¹¹ Log Yesu Yustus kwa nevo ham ving menenër. Yiḱ alam Yuda löö mu sagi sën denvong huk ving sa behe nehevong Anutu yi huk, in bë yi nyëg anon jak. Lööho sënë denegadu sa rot.

¹² Log ham mehö Kolosi ngwë sën Epapas lo kwa nevo ham ving menenër. Kerisi Yesu yi hur yi, log nejom rak in ham yoh vu buk. Nejom rak vu Anutu bë ham bare nimin wëëk nabë maluh, beham jak Anutu kwa ni, besepa dok noh vu buk pin. ¹³ Serak ni ggovek ya, om sën senër bë nevong huk böp rot in bë dok vu ham gedok vu alam Laodisea los alam Hirapolis geving. ¹⁴ Hil dokta Lukas sën hil ahëd neving yi lo, luho Demas kwaj nevo ham ving bedenener.

¹⁵ Log ham nanër sa vu hil arid lo sën denedo Laodisea agu nabë sa kwag nevo sir ving menanër. Geham nanër vu Numpa losho Kerisi-yi-alam sën denesupin sir medenejom rak loḱ yi beggang lo geving. ¹⁶ Ham natevin kapiya sënë govek log ham gwevong na vu Kerisi-yi-alam vu Laodisea bedenatevin geving. Geḱapiya sën sa kevu ya vu Kerisi-yi-alam vu Laodisea lo, og ham natevin geving. ¹⁷ Geham gwevong gagek sënë na vu Arkipus nabë kwa bo huk sën Mehöböḱ vo loḱ nema lo, begevong niwëëk banon jak. ¹⁸ Sa Paulus sengo kevu gagek dus teka sagi rak nemaḱ bë sa kwag nevo ham. Ham kwamin bo sa in sengo nahën nado karabus los sëng. Anutu gevong semusen vu ham.

Gagek Mewis
The New Testament in the Central/Mapos dialect of the
Buang language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Buang Mapos long
Niugini

Copyright © 2003 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Buang, Central/Mapos (Buang)

Dialect: Central/Mapos

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

18a972db-abcc-5dc3-9031-f1d4455b33c3